

Handlingsplan

Handlingsplan for inkluderende barnehagemiljø

Namsos kommune
2025 - 2029

Sammen
skaper vi
muligheter

Handlingsplan for inkluderende barnehagemiljø 2025-2029

Innholdsfortegnelse

Innledning

Formål

Personalet som gode rollemodeller

Lek og vennsksrelasjoner er viktig for barns trivsel

Foreldresamarbeid

Når voksne opptrer krenkende

Oppsummering

Innledning

Barnehageloven sier at «Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.» ([Barnehageloven §1 Formål](#))

Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) påpeker at i barnehagen skal barna få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra til et sosialt fellesskap.

Lokale planer er også førende for barnehagenes arbeid for et inkluderende barnehagemiljø. «Plan for et helhetlig oppvekstmiljø» og «Forebyggende plan» er to eksempler på dette.

Formål

Handlingsplanen skal sikre at alle barnehager i Namsos arbeider systematisk med å forebygge, avdekke og håndtere krenkelser, i tråd med §§ 41, 42 og 43 i Lov om barnehager. Barn i barnehagene i Namsos skal ikke bli utsatt for krenkelser som for eksempel mobbing, utestenging, trakassering, diskriminering og vold.

Planen skal først og fremst bidra til å forebygge krenkelser mot barn. Hvis krenkelser oppstår skal planen bidra til at krenkelser avdekkes og sikre at barnehagen har rutiner og kompetanse for håndtering av disse. Plikten til å sette inn tiltak varer inntil barnet har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø igjen. Det innebærer at barnehagens plikt løper så lenge barnet opplever at barnehagemiljøet ikke er trygt og godt.

Planens vedlegg inneholder rutinebeskrivelser og dokumenter for hvordan det skal arbeides i tråd med dette i barnehagen.

I henhold til barnehagelovens § 3 skal planen også sikre barnets stemme, og at ansatte handler ut fra barnets beste i de avgjørelser som tas i barnehagen.

Lov om barnehager om barnas rett til et inkluderende barnehagemiljø:

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

"Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna".

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

"Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering. Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- hvilke problemer tiltakene skal løse
- hvilke tiltak barnehagen har planlagt

- når tiltakene skal gjennomføres
- hvem som skal gjennomføre tiltakene
- når tiltakene skal evalueres"

Personalet som gode rollemodeller

Personalet skal få opplæring og oppfølging i kapittel 8 i Lov om barnehager. Personalet har ansvar for å skape en trygg og god arena for lek og læring i barnehagen der det er lov å prøve og feile. Et godt arbeidsmiljø for alle ansatte er viktig for at alle skal kunne yte sitt beste sammen med barna.

Aktive og anerkjennende voksne

Barn har rett til å oppleve aktive voksne som ser hvert enkelt barn, tar seg tid til å lytte, bryr seg og gir omsorg. Alle barn skal bli møtt med anerkjennelse og en opplevelse av å bli tatt på alvor.

Raus og tydelig

Rause og tydelige voksne er en viktig forutsetning for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø hvor barna er aktive deltakere. Som gode rollemodeller skal personalet legge til rette for at barn får utvikle sosial kompetanse, erfare og lære gode relasjoner. Personalet skal være tydelig med grenser, og hva som vurderes som akseptabel adferd relatert til nulltoleranse mot alle former for krenkelser. Barns relasjoner er voksnes ansvar.

Varme mennesker – faglig best

God relasjonskompetanse og refleksjon rundt egen relasjon til barna er viktig. Voksne ansatte som er anerkjennende, tydelige og bevisst sine handlinger er gode rollemodeller. De bidrar til at barna får tro på seg selv, og rom til å vokse og utvikle seg til å bli den beste utgaven av seg selv. Et nært og godt samspill er fundamentet for å kunne formidle verdier og holdninger til det enkelte barn og til barn i grupper. Arbeidet som gjøres må ha en faglig forankring, og personalet må ha kompetanse om barns utvikling og hva som bidrar til et godt og utviklende læringsmiljø for barn.

Kompetanse på lek

Personalet skal ha kompetanse om lek, være bevisst sin voksenrolle og opptre slik at det alltid er barna og deres lek som er viktig. For å forstå ulike former for krenkelser i barnehagen, og iverksette tiltak i det forebyggende arbeidet, må personalet ha kunnskap om lek og vennskap. De skal til enhver tid være til stede, observere og vurdere behovet for egen deltagelse. Aktive voksne skal noen ganger delta i barnas lek, mens andre ganger skal de ha en tilbaketrukket rolle.

Lek og vennsksrelasjoner er viktig for barns trivsel

Lek og vennskap, og opplevelsen av å være en del av et fellesskap er viktig for alle barn. Vennsksforhold kan virke beskyttende faktor mot krenkelser, og det er derfor viktig å ha fokus på lek og lekerelasjoner. Barns adferd kan være medvirkende til om de blir valgt eller ikke valgt til lek.

Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement kan finne sted. Leken skal ha en framtreddende plass i barnehagen fordi den har en særlig egenverdi og er en viktig del av barnekulturen. Et trygt og inkluderende miljø i barnehagen er grunnleggende for at barn utfolder seg i lek.

Lek er selve grunnstammen i alle aktiviteter i barnehagen. De voksne må tilrettelegge for både barnas frie lek og voksenstyrt lek og aktivitet. All læring i barnehagen skal ha en leken tilnærming, og personalet må stimulere til et allsidig og godt lekemiljø.

De voksne i barnehagen må hjelpe barna til å etablere nye lekerelasjoner og bevare gryende eller etablert vennskap. Vennskap bidrar til en følelse av deltakelse og fellesskap som igjen bidrar til positiv selvfølelse. Å tilhøre en gruppe gir barn trygghet og sosial tilknytning. Opplevelser sammen med andre barn kan være veien inn i nye vennskap. Å etablere vennskap og opprettholde dem er en viktig faktor i sosialisering- og danningprosessen og en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling.

Foreldresamarbeid

Barnehagen ønsker et nært samarbeid og god dialog med foreldre, preget av åpenhet og likeverd. Dersom barnehagen får mistanke om at det forekommer krenkelser i barnehagen skal foreldrene involveres. Det er også viktig at foreldre melder fra til barnehagen dersom de opplever krenkelser av barn.

Dersom foreldre mistenker eller kjenner til mistrivsel i barnehagen ønsker vi at foreldrene tar kontakt og informerer pedagogisk leder eller styrer i barnehagen. Barnehagen og barnets hjem har et felles ansvar for å forebygge krenkelser. Det må være en lav terskel for å melde fra til barnehagen dersom foreldre opplever endret adferd eller mistrivsel hos barnet eller andre barn.

Dette kan foreldre forvente fra barnehagene:

- Barnets relasjoner i barnehagen blir tatt opp i foreldresamtalene.
- Foreldrene får informasjon om hvordan barnehagen arbeider for å forebygge alle former for krenkelse.
- Foreldrene blir møtt og tatt på alvor dersom de melder fra om bekymring.
- Barnehagen tar kontakt samme dag dersom personalet opplever at ditt barn har blitt utsatt for eller har forårsaket en uønsket hendelse.
- Barnehagen tar kontakt dersom atferden til barnet vekker bekymring.
- Barn og foreldre skal oppleve å bli sett, hørt og inkludert i barnehages arbeid.
- Barnehagen setter i gang prosedyren om krenkelse skjer, og det blir skrevet referat fra møtene.

Dette forventer barnehagen fra foreldrene:

- Foreldre kontakter pedagogisk leder eller styrer og ber om en samtale for å snakke om deres uro. Det samme gjelder om foreldre er urolig for at deres barn har en atferd som kan påvirke samspillet med andre negativt.
- Foreldre melder fra om de opplever at andre barn blir krenket.
- Foreldre er varsomme med hva som blir sagt mens barna hører på, foreldre er viktige rollemodeller.
- Foreldre snakker positivt hjemme om barnehagen, de ansatte, de andre barna i barnehagen og deres foreldre.

Når voksne opptrer krenkende

Barnehageloven sier følgende:

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn.

"Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren.

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.

Undersøkelser og tiltak etter § 42 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks".

Voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte og forstå barn har stor betydning. Barns opplevelse av hvordan de blir møtt, sett og respektert av sine omgivelser har betydning, både i et her-og-nå-perspektiv og et framtidsperspektiv.

Kunnskap og bevissthet rundt egen væremåte og rollemodellfunksjon er viktig. Barn kan oppleve forskjellsbehandling i måten den voksne møter dem på, snakker med dem og inkluderer dem i aktiviteter. Barn skjønner raskt når noen foretrekkes framfor andre.

Bruk av ironi eller latterliggjøring kan skade barns selvbilde og bør unngås. Det kan også være øheldig for miljøet i gruppa som helhet. Måten vi er på og snakker med og til barn på, har derfor stor betydning for hvordan de oppfatter seg selv i samspill med sine omgivelser. Dette er erfaringer som de tar med seg og bruker i den videre formingen av sitt eget bilde av seg selv.

Personalet har plikt til å varsle styrer hvis de opplever at andre kollegaer krenker et barn.

Oppsummering

Planen er et arbeidsredskap for ansatte i barnehagene, og skal være kjent for foreldrene slik at de er kjent med hvordan barnehagene jobber for et inkluderende barnehagemiljø.

Hvis ansatte eller foreldre har innspill til planen eller er uenig i hvordan arbeidet følges opp, drøftes dette først internt i egen barnehage.

Dersom dette ikke når frem kan eier kontaktes. For råd, støtte og veiledning utover dette kan barnehagemyndighet i kommunen kontaktes